

1. OPĆE INFORMACIJE			
1.1. Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Nedjeljka s. Valerija Kovač	1.6. Godina studija	III. FTS + TRZ
1.2. Naziv kolegija	Teološka antropologija	1.7. Bodovna vrijednost (ECTS)	6
1.3. Suradnici		1.8. Način izvođenja nastave (broj sati P+V+S+e-učenje)	60P
1.4. Studijski program (prije-diplomski, diplomski, integrirani)	Integrirani FTS Prije-diplomski TRZ	1.9. Očekivani broj studenata na kolegiju	80
1.5. Status kolegija	obvezni	1.10. Razina primjene e-učenja (1, 2, 3 razina), postotak izvođenja kolegija <i>on line</i> (maks. 20%)	1,5
2. OPIS KOLEGIJA			
2.1. Ciljevi kolegija	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentirati temeljne sadržaje teološkoga razumijevanja čovjeka, koje se bazira na biblijskom i teološkom tumačenju stvaranja, posebno stvaranja čovjeka, zatim njegova odnosa prema Bogu i prema stvorenjima, njegova poziva i grijeha, djelovanja milosti i njegove suradnje te eshatološkoga dovršenja. • Obuhvatiti kršćanski pogled na čovjeka u jednu teološku cjelinu: u rasponu od njegova iskonskoga stanja (protologije), preko povijesne realizacije (grieh, milost) do konačnoga dovršenja (eshatologija), a što uključuje teologiju stvaranja, hamartiologiju, nauk o milosti i eshatologiju. • Predstaviti glavne teološko-antropološke ideje Biblije, teološke tradicije i suvremene teologije. • Senzibilizirati i potaknuti na osobno uočavanje, analiziranje, vrednovanje i rješavanje teološko-antropoloških pitanja u povijesti teologije i današnjem vremenu. 		
2.2. Uvjeti za upis kolegija i ulazne kompetencije potrebne za kolegij	Temeljno poznavanje filozofske antropologije, biblijske teologije Staroga i Novoga zavjeta, zajedničkih pitanja vjere i znanosti, vjere i kulture.		
2.3. Ishodi učenja na razini programa kojima kolegij pridonosi	<ol style="list-style-type: none"> 1. poznavati i razumijevati temeljne sadržaje filozofije, povijesti te biblijske, sustavne i praktične teologije 2. poznavati i razumijevati povezanosti između teološko-religijske teorije te crkvene, religijske i društvene prakse; 3. samostalno, znanstveno utemeljeno, religijski i teološki prosuđivati cjelokupne stvarnosti; 4. samostalno primijeniti specifične teološke metode (studij izvora, egzegeza teksta, uvid u povijesne, sustavne i praktično-teološke povezanosti); 5. povezivati teološke i duhovne tradicije s vlastitim životom i crkvenom praksom 6. interdisciplinarno surađivati na području humanističkih i društvenih znanosti na studijskoj, znanstvenoj i istraživačkoj razini 19. samostalno usmeno i pisano predstavljati rezultate rada 		
2.4. Očekivani ishodi učenja na razini kolegija (4-10 ishoda učenja)	<ul style="list-style-type: none"> • Objasniti temeljne sadržaje biblijske i sustavne teologije stvaranja, teologije milosti i eshatologije: svijet i čovjek kao Božje stvorenje, prvi čovjekov grijeh i grešno stanje, Božje milosno djelovanje na čovjeku, eshatološko dovršenje čovjeka i svijeta u odnosu prema Bogu • Objasniti teološki i egzistencijalno biblijski i kršćanski odgovor na pitanje zla u svijetu • Izložiti teološki cilj čovjekove egzistencije u konkretnom vjerničkom i društvenom angažmanu • Primijeniti u konkretnom životu duhovnost odgovorne stvorenosti, na koju je čovjek kao slika Božja pozvan, a koja se očituje u njegovu odnosu prema drugim ljudima i prema njegovu životnom okolišu • Identificirati dodirne točke i razlike između teologije stvaranja i evolucijskih teorija nastanka ljudskoga života • Kritički prosuditi, s teološkog polazišta, suvremena pitanja i shvaćanja čovjeka na interdisciplinarnoj razini • Analizirati sadržaj crkvenih dokumenata vezanih za Teološku antropologiju: Dekret o istočnome grijehu i Dekret o opravdanju Tridentskoga koncila, Gaudium et spes, Laudato si, Placuit Deo. • Izložiti rezultate proučavanja odabrane eshatološke teme 		

2.5. Sadržaj kolegija detaljno razrađen prema satnici nastave	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u kolegij. Suvremena poimanja čovjeka: „globalizirana nepreglednost i mnogi identiteti“. Pitanje smisla čovjekova života. 2. Čovjek kao teološko pitanje. Sadržaj, metoda i specifičnost Teološke antropologije. Povijesni razvoj traktata Teološke antropologije. 3. Opća teologija stvaranja: Stvaranje svijeta i čovjeka u Starome i Novome zavjetu. 4. Nauk o stvaranju u učiteljstvu i tradiciji: <i>creatio ex nihilo</i>, vremenski početak svijeta, motiv i svrha stvaranja svijeta. 5. Nauk o stvaranju u učiteljstvu i tradiciji: <i>creatio continua</i>, Božja providnost, <i>concursum divinum</i>. 6. Problem zla i patnje u svijetu. 7. Nevidljivi svijet: Anđeli i demoni. 8. Posebna teologija stvaranja: Čovjek u odnosu prema Bogu – Biblijska terminologija i antropologija. 9. Čovjek – jedinstvo duše i tijela: teološko-povijesni pregled problematika nazivlja. 10. Čovjek slika Božja i osoba. 11. Teologija stvaranja i evolucijska tumačenja nastanka svijeta. 12. Kolokvij 1: Opća i posebna teologija stvaranja. 13. Čovjek u opoziciji Bogu: Istočni grijeh - biblijski temelji i teološko- povijesni razvoj. 14. Istočni grijeh: <i>peccatum originale originans</i> i <i>peccatum originale originatum</i>. 15. Čovjek po milosti Božjoj otkupljen na novi život: terminologija milosti. 16. Stvarnost milosti u Svetome Pismu. 17. Teološko-povijesni razvoj nauka o milosti (Pelagije, Augustin). 18. Teološko-povijesni razvoj nauka o milosti (Toma Akvinski, Luther, Tridentski koncil). 19. Suvremeni modeli teološkoga govora o milosti. 20. Čovjekov život u milosti (ulivene kreposti, zasluge, iskustvo milosti). 21. Eshatološko dovršenje čovjeka i svijeta: eshatologija, jezik i predodžbe. 22. Biblijski temelji eshatološke nade i pregled teološko-povijesnog razvoja eshatologije. 23. Teološki govor o smrti. 24. Susret s Bogom poslije smrti: posebni i univerzalni sud. 25. Uskrснуće mrtvih (i pitanje reinkarnacije). 26. Čovjekova sudbina poslije smrti: čistilište. 27. Čovjekova sudbina poslije smrti: nebo, pakao. 28. Povijesno-kozmička eshatologija: Eshatološka preobrazba i dovršenje svijeta. 					
2.6. Vrste izvođenja nastave:	☒ predavanja ☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ <i>on line</i> u cijelosti ☒ mješovito e-učenje ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☒ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☒ diskusija	2.7. Komentari:			
2.8. Obveze studenata	Redovito pohađanje predavanja i aktivno sudjelovanje na njima (diskusijom, vlastitim bilježkama), izlaganje odabrane teme iz teološke antropologije (referat), proučavanje literature, pismeni i usmeni ispit.					
2.9. Praćenje rada studenata (<i>upisati udio u ECTS bodovima za svaku aktivnost tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti kolegija</i>):	Pohađanje nastave	1,4	Istraživanje		Praktični rad	
	Eksperimentalni rad		Referat	0,6	(Ostalo upisati)	
	Esej		Seminarski rad		(Ostalo upisati)	
	Kolokviji	1,7	Usmeni ispit	2,3	(Ostalo upisati)	
	Pismeni ispit		Projekt		(Ostalo upisati)	
2.10. Ocjenjivanje i vrjednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu	Pohađanje nastave: 22 % Referat: 10 % Kolokvij: 28 % Usmeni ispit: 40 %					
2.11. Obvezna literatura (dostupna u knjižnici i putem ostalih medija)	Naslov			Broj primjeraka u knjižnici	Dostupnost putem ostalih medija	
	N. V. Kovač, Teološka antropologija – ppt-skripta				MS Teams	
	F. Courth, <i>Kršćanska antropologija. Bog – čovjek – svijet</i> , UPT, Đakovo, 1996.			1		
	L. Nemet, <i>Teologija stvaranja</i> , KS, Zagreb, 2003.			5		

	J. Ratzinger, <i>U početku stvori Bog. Promišljanja o stvaranju i grijehu</i> , Verbum, Zagreb, 2008., 91-110.	1	
	N. Bižaca, <i>Osobno i društveno u suvremenom govoru o istočnom grijehu</i> , u: N. A. ANČIĆ – N. BIŽACA (ur.), <i>Osobna i društvena dimenzija grijeha</i> , CuS, Split, 2002., 111-153.	1	
	A. Mateljan, <i>Obdareni ljubavlju. Uvod u teologiju milosti</i> , CuS, Split, 2006.	1	
	Kongregacija za nauk vjere, <i>Placuit Deo. Pismo biskupima Katoličke Crkve o nekim aspektima kršćanskoga spasenja</i> , 2018.	1	https://www.ktabkbih.net
	W. Kasper, <i>Narav – milost – kultura</i> , u: <i>Crkva u svijetu</i> , 39 (2004.) 4, 459-476.	1	http://hrcak.srce.hr/
	L. Nemet, <i>Kršćanska eshatologija</i> , KS, Zagreb, 2002.	5	
	H. U. von Balthasar, <i>Eshatologija u našem vremenu. Posljednje čovjekove stvari i kršćanstvo</i> , KS, Zagreb, 2018., 43-108.	1	
2.12. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskoga programa)	<ul style="list-style-type: none"> • Internationale Theologische Kommission, Gemeinschaft und Dienstleistung. Die menschliche Person – geschaffen nach dem Bilde Gottes, 2004., u: http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/cti_documents/rc_con_cfaith_doc_20040723_communionstewardship_ge.html (također na drugim jezicima) • Papa Franjo, <i>Laudato si. Enciklika o brizi za zajednički dom</i>, Zagreb, 2015. • Vijeće HBK za nauk vjere, <i>Čovjek stvoren na „sliku Božju“ – njegova veličina i poziv</i> (2019.), u: www.hbk.hr. • Kongregacija za nauk vjere, <i>O nekim pitanjima iz eshatologije. Kršćanska eshatologija</i>, Zagreb, 2002. • A. Scola – G. Marengo – J. Prades López, <i>Čovjek kao osoba. Teološka antropologija</i>, Zagreb, 2003. • P. A. Rolnick, <i>Osoba, milost i Bog</i>, Zagreb, 2012. • Benedikt XVI./Joseph Ratzinger, <i>Eshatologija – Smrt i vječni život</i>, Split, 2016. • R. Lavatori, <i>Gospodin će doći u slavi. Eshatologija u svjetlu Drugoga vatikanskog koncila</i>, Zagreb, 2011. • S. O. Horn – S. Wiedenhofer (ur.), <i>Stvaranje i evolucija</i>, Split, 2008. • J. Polkinghorne, <i>Vjera u Boga u doba znanosti</i>, Split, 2019. • Y. N. Harari, <i>Homo Deus. Kratka povijest sutrašnjice</i>, Zagreb, 2015. • I. Sanna, <i>L'antropologia cristiana tra modernità e postmodernità</i>, Brescia, 2012. • E. Dirscherl, <i>Grundriss Theologischer Anthropologie. Die Entschiedenheit des Menschen angesichts des Anderen</i>, Regensburg, 2006. 		
2.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> - diskusija na nastavi (odgovori na pitanja, problemska rasprava, vrednovanje predstavljenih rješenja, predlaganje vlastitih ideja) - predstavljanje istražene teme - provjera proučene literature + stečenoga znanja + vlastitoga razmišljanja i vrednovanja (pisani i usmeni ispit) 		
2.14. Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)	X		